

A magyar tájékozódási futás utánpótlás tendenciái

Szeretném bemutatni a Tudományos Diákköri munkám egy rövidített változatát, melyet a Testnevelési Egyetemen kutattam. Témavezetőmnek, Dr. Dosek Ágostonnak még egyszer szeretném megköszönni, hogy időt fordított rám és segített a kutatásom elkészítésében. A munkámat az vezérelte, hogy szerettem volna tudni, hogy az én, illetve az Ön sportága hol is helyezkedik el a sportok terén, kifejezetten az utánpótlás korosztályban.

A kutatásomhoz rengeteg segítséget vehettem igénybe a Magyar Tájékozódási Futó Szövetség statisztikai adatbankjából (érdemes szétnézni, rengeteg kitűnő statisztikai adat található benne: <http://adatbank.mtfsz.hu/dokumentum/lista>). Nagy segítséget nyújtott még a Magyar Diáksport Szövetség honlapja is.

Bevezetésként fontos megemlítenem, hogy eme sportág szerves része a Testnevelési Egyetemnek (TF-en 1925-óta oktatott tantárgy). A tájfutás fejlesztésére országos programok állnak rendelkezésre, amiket a Szövetség ad ki.

Hipotézisek:

- 1. Feltételezzük azt, hogy a tájékozódási futás a diákok körében az egyéni sportágak között egy közkedvelt sportágnak számít.**
- 2. Feltételezzük azt, hogy az elmúlt években a célirányos sportágfejlesztési tevékenységek hatására növekedett az utánpótláskorú tájékozódási futók létszáma.**
- 3. Feltételezzük azt, hogy a tájékozódási futásban a különböző arányú nevezési díjak befolyásolják a részvételi szándékot.**

1.

Kutatásom egyik legfőbb célja az volt, hogy megtudjam, az indulói létszámok tekintetében az utánpótlás kategóriákban a tájfutás hol is helyezkedik el. Ehhez 8 egyéni sportágot hasonlítottam össze a tájfutással (*mezei futás, triatlon, országúti kerékpár, judo, alpesi sí, gyorskorcsolya, sportlövészet, sportaerobik*). Ennek a 9 sportágnak megegyezik az országos diákolimpiai bejutási rendszere. Számomra fontos volt, hogy ne csak 1 évet, hanem az utóbbi 3 év átlagát hasonlítsam össze, hiszen valószínűleg volt olyan sportág, amelyben nem mindig volt teljes a létszám (pl. nemzetközi versenyre való részvétel).

1. ábra: Az oszlopok felett az indulói létszámok átlaga látható az elmúlt 3 év országos diákolimpiai döntőjéről.

Statistikai próbák bizonyították, hogy szignifikáns különbség mutatkozik a tájfutás javára az országúti kerékpárral, alpesi sível, gyors korcsolyával és a sport aerobikkal szemben. Kiemelkedik a sorból a mezei futás (valószínűleg azért, mert ezen minden sportág képviselteti magát).

2.

A második hipotézisemben azt kutattam, hogy az elmúlt 20 év alatt hogyan változott az utánpótlás korú gyermekek versenyengedélyének a létszáma. Ahogy a diagramon is látszik, a 90-es évek elején a tájfutás a fénykorát élte. Fontos megemlíteni, hogy ekkor nyert két világbajnoki címet Oláh Katalin (1991, 1995). Sajnos ezután „hanyatlás” következett be a sportágban. Kifogytak a tartalékok, a sportágtól jelentős támogatásokat vontak el. 2011-ben jött az első komoly sportágfejlesztési terv, mely elég sikeresnek mondható. (Azóta egyébként megjelent az új terv is.) Reméljük a tervezések sikeresek lesznek és tovább nő az utánpótláskorú tájfutók létszáma.

Sportágfejlesztések:

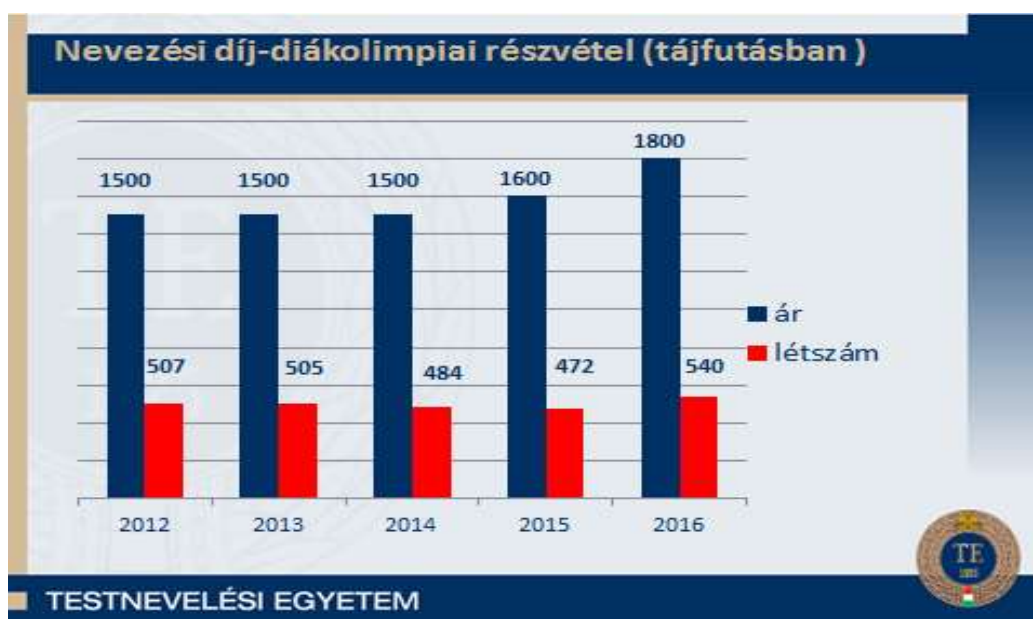
- Edzői elismerés anyagi dotációban
- Teremtájfutás (népszerűsítés)
- Új versenyszámok (rövid, közép, sprintváltó)
- Elektronikus rendszer megjelenése
- Felvételi plusz pont
- A versenyek színvonalának emelése
- Nyári táborok számainak növelése, támogatása

2. ábra: Az oszlopok felett a szám az utánpótlás korosztály versenyszámláinak száma, alatta az évszám látható.

3.

Az utolsó hipotézisemben azt kutattam, hogy a diákolimpiai nevezési díjak befolyásolják-e az indulói létszámot. Sajnos sportágunk anyagilag még nincs olyan helyzetben, hogy támogatni tudja minden résztvevőnek az indulási költségeket. Viszont örömmel tapasztaltam, hogy nincs szignifikáns összefüggés a nevezési díj és az indulói létszámok között. Szerintem sokkal fontosabb a média szerepe vagy az esetleges kisebb indulói ajándékok.

3. ábra: Pirossal az indulói létszámok láthatók, kézzel a nevezési költségeket.

Összegzésül nyugodtan ki merem mondani, hogy a tájékoztató futás napjainkban Magyarországon a gyermekek körében közkedvelt sport. Az utóbbi évek sportágfejlesztési tervei sikeresek voltak, de még nem elég! Véleményem szerint nagy változásokat lehetne elérni, hogy ha ki alakulna egy háromszög az **iskola-egyesület-diák** között, szakedzői képzésből új edzők kerülnének ki (idén újra indul a Testnevelési Egyetemen). Fontos lenne az iskolákban tovább népszerűsíteni a sportágat. A nevezési díj pedig nem befolyásoló tényező az indulói létszámot tekintően (viszont ez nem azt jelenti, hogy az elkövetkező versenyeken meg „kell/lehet” emelni a nevezési díjakat).

Örültem, hogy a kedvelt sportágamban kutathattam, ha esetleg valakinek bármilyen kérdése, javaslata felmerül írásommal kapcsolatban, várom megkeresését az alábbi elérhetőségeimen:

Fehérvári Dániel

Témavezető: Dr. Dosek Ágoston